

Mexo le/Lengbɔ̃nyitɔ le Sín Azɔ̃

Enyi agun ɔ ma dɔ́ mexo agun tɔn ǎ ɔ, gǎn defacto le alɔ̃ wɛnjlatɔ́ ɔ na byɔ agun ɔ dɔ́ é ni dɔ́ sunnu dɛ̃dɛe ye mɔ́ dɔ́ ye jɛxa bo na nyí mexo agun tɔn le é. Sunnu e jló ná yí azɔ̃ gbigbɔ́ tɔn éné ɔ́, è nɔ́ sɔ́ yě dɔ́ sinsen ɔ́ bǐ nukɔn, bónú yě ná yí gbe ná.

Nú sinsen e mɛ mexo le dè é ɔ, wɛnwín e è tuùn bɔ́ sinsen vovo le nɔ́ zán le é dǐe. Wɛnwín dɛvo le sixu tǐn bɔ́ è ma tuùn ǎ.

1. Mexo e dò ayí dìn le é nɔ́ sɔ́ sunnu dɛ̃ alɔ̃ sunnu le bo nɔ́ byɔ sinsen ɔ́ dɔ́ é ni yí gbè nú ye.
2. Mexo agun tɔn le nɔ́ dɔ́ nú agun ɔ́ dɔ́ sunnu dɛbũ e jló na nyí mexo agun tɔn bo mɔ́ dɔ́ emi jɛxa é dɔ́ na dɔ́ nú agun ɔ́. Enyi agun ɔ́ yí gbè dɔ́ é jɛxa ɔ́, é nɔ́ huzu mexo agun tɔn.
3. È byɔ sinsen ɔ́ dɔ́ é ni sɔ́ sunnu e na nyí mexo le é sín nyikɔ́ d'ayí. È nɔ́ kàn nũ byɔ sunnu enɛ le bo na kpón dɔ́ ye ka jló na wà mexo agun tɔn sín azɔ̃ à jí, enyi è mɔ́ dɔ́ ye jɛxa ɔ́, ye nɔ́ huzu mexo agun tɔn.
4. Mexo agun tɔn le nɔ́ byɔ agun ɔ́ dɔ́ é ni sé sunnu dɛ̃dɛe ye mɔ́ dɔ́ ye jɛxa bo na wà azɔ̃ le é sín nyikɔ́ dó. Enɛ gudo ɔ́, mexo agun tɔn le nɔ́ cyan sunnu le dò wěma enɛ mɛ bo nɔ́ .
dɛ̃. byɔ agun ɔ́ dɔ́ é ni yí gbè alɔ̃ .
b. hagbɛ̃ le na dɔ́ aklunzán gblame wè bo na dɛdɛ nũ e kúnklá nũwukpikpé le é dɛbũ.
5. Nɔ́vɔ́ sunnu e jló na nyí mexo agun tɔn é dɛ̃ kanbyɔ mexo agun tɔn dìn tɔn le dɔ́ emi ka sixu huzu mexo agun tɔn à jí.
dɛ̃. Ye yí gbè bɔ́ é huzu mexo agun tɔn alɔ̃ .
b. Ye nɔ́ yí gbè bo nɔ́ ba dɔ́ sinsen ɔ́ ni yí gbè nú emi.
6. Mexo agun tɔn le nɔ́ sɔ́ sunnu e ma nyí lengbɔ̃nyitɔ́ ǎ le é, bɔ́ ye na nyí mɛ e nɔ́ kpé nukún dó mɛ e è na cyan le é wu é, bo na nɔ́ dè ye xlé agun ɔ́. È byɔ hagbɛ̃ le dɔ́ ye ni sɔ́ sunnu dɛ̃dɛe ye mɔ́ dɔ́ ye jɛxa bo na nyí mexo agun tɔn le é sín nyikɔ́ jó nú mɛ e nɔ́ kpé nukún dó nũ le wu é dɛ̃. Mɛ e nɔ́ kpé nukún dó nũ le wu le é na kplé xá sunnu dɔkpo dɔkpo bo na kpón dɔ́ sunnu dɔkpo dɔkpo ka mɔ́ dɔ́ emi jɛxa sɔgbe xá Biblu à jí, bo lé kpón dɔ́ emi jló na wà mexo agun tɔn sín azɔ̃ à jí. Enyi ye jló ɔ́, è nɔ́ na ye .Azɔ̃ Lengbɔ̃nyitɔ́ dɛ̃ tɔn bo na dó kplón nũ (sinsen dɛ̃ le nɔ́ kpón dɔ́ xóqídɔ́ dó lengbɔ̃nyitɔ́ le kpo azɔ̃ yetɔn kpo jí ko kpé). Enyi dò nũkplnkpln aklunzán gblame dɔkpo tɔn gudo ɔ́, sunnu enɛ le e yí gbè nú azɔ̃ e è mɔ́ dò .Azɔ̃ Lengbɔ̃nyitɔ́ dɛ̃ tɔn , mɛ e nɔ́ kpé nukún dó nũ le wu le é na xlé ye agun ɔ́, bo na ba dɔ́ ye ni yí gbè na. Mɛ e dò gbɛ̃ta ɔ́ mɛ le é na dɔ́ aklunzán gblame wè bo na dɛdɛ xó dɛbũ .

nũ e kúnkplá nũwukpikpé ɛ é. Mɛ e dɔ tagba ɛ é dɔ na yì mɛ e jí è dɔ tame lin dɔ wɛ é gón bo na dɛdɛ tagba ɛ. Nú è ma dɛdɛ xó ɛ ǎ ɔ, ye dɔ na kàn nũ byɔ mɛ e nɔ kpé nukún dɔ nũ ɛ wu é bo na nɔ alɔdó. Sunnu dɛdɛe ma dɔ xó e è ma ko dɛdɛ ǎ ɛ é ǎ ɛ é wɛ è na sɔ Mɛxo agun tɔn ɛ.

Nũ e mɛ e xò nũ kplé é dɔ é: Kpóndéwú wɛnwín e è nɔ zán dɔ cyan mɛxo agun tɔn ɛ é tɔn klewun dɛ ɛ wɛ dɔ aga. Wɛnwín e mɛ e nɔ xò nũ kplé é yí wǎn na é wɛ nyí wɛnwín e mɛ agun ɔ bí nɔ d'alb dɛ, bɔ mɛxo e dɔ azɔ wà wɛ dìn ɛ é ma nɔ d'alb d'eme ǎ é. Đokpo cí wɛnwín ayizéngú ɔ dɔhun.

Azɔ Lengbɔnyitɔ Tɔn Tɔn

“É sɔ mɛdɛ ɛ [dɔ] mɛsédɔ ɛ, bɔ (Gɛkigbe mɛ .dɛ)¹mɛdɛ ɛ [dɪ] gbeyidɔ ɛ nú kpo (dɛ) mɛdɛ ɛ [dɔ] gbeyidɔ, bɔ (.dɛ) mɛdɛ ɛ [dɔ] wɛndagbejlatɔ ɛ, bɔ (dɛ) dɛ ɛ [dɪ] lengbɔnyitɔ ɛ kpo (Gɛkigbe mɛ kai) kpo .¹Mi ná kplón nũ mɛdɛdɔvo Mawu tɔn lée, bónú yě ná wa azɔ, bó ná hɛn agbaza Klísu tɔn lidɔ, káká jɛ hwenu e mǐ bí ná dɔ bũ dɔ nũdɪdɪ mɛ, bó ná tunwun Mawu ví sɔ é. mǐ nɔ flú gbɛtɔ ɛ, bo nɔ zán ayixa yetɔn, bo nɔ flú mɛ, bɔ dɔ mǐ nyí nũgbo dɔ wanyiyi mɛ wutu ɔ, mǐ sixu bló bɔ mǐ na góngón nú nũ bí mɛ, é wɛ nyí ta ɔ — Klisu; é wɛ zón bɔ agbaza ɔ bí dɔ bũ ganji, bo dɔ bũ, gbɔn nũ e xú ɛ dɔkpo dɔkpo nɔ wà é gblamɛ, bɔ agbaza ɔ nɔ dɔ jijeji wɛ, bo nɔ dɔ hlɔnhlɔn dɔ wɛ dɔ wanyiyi mɛ.” YLT Efɛzinu ɛ 4:11-16.

¹Xókwín Gɛkigbe tɔn (dɛ) e è lile dɔ “kpo” é sɪn tinmɛ wɛ nyí dɔ è ni klán xókwín alɔ xógbe wè ɛ dɔ vo bɔ xókwín Gɛkigbe tɔn (kai) e è lile dɔ “kpo” é sɪn tinmɛ wɛ nyí dɔ è ni cá xókwín alɔ xógbe wè ɛ dɔ kpɔ. Enɛ wu ɔ, liledógbeɖevome e nyɔ hugǎn é na ko nyí nũkplɔnmɛ lengbɔnyitɔ ɛ tɔn (alɔ pastɔ ɛ dɔ liledógbeɖevome Biblu tɔn gègè mɛ).

Hwenu e Pólu wlán nũ sé dɔ Efɛzinu lée sɔ, yě ná dɪbla nɔ nukúnnú jɛ wú dɔ azɔ mɛsédɔ lée tɔn wɛ nyí dɔ yě ní nyí kúnnuɖɛtɔ Klísu tɔn nukún mɛ hwenu e é dɔ ayíkúngban jí é, gbeyidɔ lée sɪn azɔ wɛ nyí dɔ yě ní jlá wɛn e yě yí sɪn Mawu gón é, bɔ wɛndagbejlatɔ lée sɪn azɔ wɛ nyí dɔ yě ní jlá Wɛndagbe hwɛsɔkɛ mɛ tɔn gbɔn hwɛsɔkɛ mɛ gbɔn Klísu jí. È tinmɛ azɔ e lengbɔnyitɔ ɛ/lengbɔnyitɔ ɛ nɔ wà bo nɔ kplón nũ mɛ é dɔ wɛmafɔ 11 jɛ 16 mɛ.

“[Bo] na sɔnũ nú mɛdɛdɔ́vo Mawu tɔn lɛ bonu ye na wà sinsenzó ɔ, bo na hen agbaza Klisu tɔn lidǒ, kaka jɛ hwenu e mĩ bí na dọ bú dọ nǔdidi kpo nǔnywe Mawu tɔn kpo mɛ é, bo na huzu sunnu e zin lɛ é, bo na dọ bã e mɛ Klisu nyí nũ bí mlémlé dè é, bonu mĩ ma sọ na nyí ví kpeví e nǔkplɔnme Mawu tɔn lɛ bí nɔ dɔn dọ mĩdée jí lɛ é ó. gbetó lɛ, gbɔn ayixa mɛbléblé tɔn yetɔn lɛ gblame ɔ, mĩ dọ na dọ nǔgbo ɔ dɔ we dọ wanyiyi mɛ, bo na nyí mɛ e nyí ta é, bo na nyí Klisu e mɛ agbaza ɔ bí, ee è nɔ bló bɔ xú lɛ bí nɔ kpé nukún dọ wutu tɔn dè é, bo nɔ bló bɔ agbaza ɔ nɔ sù ganji é. 4:11-16 mɛ)

Azǎ lɛngbɔnyitó lɛ nɔ wà é sín xóta:

dé. Kplɔn nũ mɛ, na nǔduɔu ye, sɔnũ nú ye, bo lé bló bɔ ye na zin.

b. Mi kplɔn nũ mɛ, mi kplɔn nũ mɛ, mi kplɔn nũ mɛ, mi ná hɔnhɔn mɛ.

c. Sọ bũnino kpo bũnino kpo dọ te.

d. Dǒ gbɔ nú mɛ e ma dọ gán ǎ dọ agbaza lixo, amɔ, dọ taji ɔ, dọ gbigbo lixo lɛ é kpo mɛ e dọ azɔn jɛ we lɛ é kpo.

e. Mi ba mɛ e ko xò zɛ alǒ dọ didekpo we lɛ é bo vó ye blódó.

f. Nɔví e dọ alɔ yèɔn mɛ lée mi, mi xo dɛ dọ mi dɛsúnɔ tamɛ;

g. Mi gb’akpá nú nɔví lée dọ awovinú e dọ gbeme ali ọ jí lée wú.

h. Mi sɔnũ nú mɛ mímé Mawu tɔn lée nú sinsenzó, (xlé & dɔ).

Un. Mi dọ hwe nú nǔkplɔnmetó adingbanno lée kpódó nǔkplɔnme adingbanno yèɔn lée kpó; dɔ dɔ:

1) Mɛ e nɔ gbɛ dɔ Klísu kún nyí Mawu ó dọ agbaza gbetó tɔn mɛ é.

2) Mɛdɛ nɔ hwɛn mɛ gán, bɔ hun Klisu tɔn nɔ klé ɛ ǎ.

3) Nũ e mɛdɛ nɔ wà é we nɔ zón bɔ è nɔ mɔ hwɛngán.

(1 Timɔté 3:2-7; Titu 1:6-11; 1 Piyée 5:2-4; Mɛsédó: 20:28-30; Efɛzinu lɛ 4:11-15; Ezekiyeli 34:2-5; 1 Tesalonikinu lɛ 5:12-14; Jaki 5:14:3 kpo)

Pɔlu wlan dọ 1 Tim 3:1-7 kpo Titu 1 kpo mɛ dɔ cobonu sunnu lɛ na wà lɛngbɔnyinyi sín azǎ, ye dọ na dọ jijo dé lɛ. “Xó dɛjid’ewu dɛ: enyi mɛdɛ sọ ayi tɔn dọ .kpé nukún dọ r, é jló a .azǎ dɔgbedagbe . Nǔgbó ọ, agunnukplɔnmetó ọ dọ ná nyí asú e dọ asi dɔkpó géé é, é dọ ná nɔ jlǎ jí, é ná nɔ dɔ dọ édée jí, é ná nɔ sí mɛ, é ná nɔ yí mɛ, é ná nyó nũ kplɔn mɛ, é ná nyí ahannumúnɔ ǎ; É dọ ná kpé nukún dọ xwédo é dɛsúnɔ tɔn wú ganjí, bó ná mɔ dɔ ví tɔn lée ná se tónú n’i kpódó sísí e jɛ xá é kpó. (Ényí mɛdɛ má sixú kpé nukún dọ xwédo é dɛsúnɔ tɔn wú ǎ ọ, nǎ é ka sixú kpé nukún dọ agun Mawu tɔn wú gbɔn?)

mi na yi go, bó ná je hwe e è dọ́ nù awõvi é ɖokpó ́ gló. é dọ́ ná dọ́ nyíko ɖagbe dọ me e ma dọ akpá tɔn ǎ lée nukɔn, bó nù é ma wá je winnyá me, bó ná je mɔ e awõvi ná dọ́ nù me ́ me ó." Liledogbedevome nukɔntɔn dẹ le dọ́ "azɔ̃ yehwengán tɔn" hú dọ́ è ni nyí nukúnkpénuwutó.

"Nukúnkpénuwutó" 2- Biblu dẹ le lile xókwín Glekigbe tɔn ɔ nyí dọ́ .episkopi le di "azɔ̃ e nyí yehwengán é." Bishop nyí tenme-nyiko dẹ nù acekpikpa sín azɔ̃wató vovo le, bo è wá zán nù tenme e dọ́ tutoblonunu Katolika tɔn kpo Angelicin kpo tɔn me le é (etymonline.com). Xókwín "azɔ̃" ɔ dọ́ wema Glekigbe tɔn me ǎ.

2Xókwín Glekigbe tɔn e .piskopeéstinme tɔn we nyí mecótó, mecótó kpo mecótó kpo (ene wu ɔ, nukúnkpénuwutó dẹ we). Dọ́ Glekigbe biblu tɔn me ɔ, e .piskopeésé we nyí nǔwiwa e Mawu na gbɔn bo na ba dọ́ nù ali, nǔwiwa kpo jiji gbetó le tɔn kpo, bo na dọ́ dọ́ hwe dọ́ nǔ e ye na wà é jí sɔgbɛ xá é, é na bo nyí awǎjije tɔn aló aluwe tɔn ɔ ne; nǔ kpón, nǔ ba kpón, mebapón hwenu e é ná ba gbetó lée sín lindɔ́n kpón é; é we nyí dọ́, dọ́ hwedidọ́ Mawu tɔn hwenu. (Thayer tɔn)

3DÉ "azɔ̃ ɖagbedagbe ," – azɔ̃ dẹ we nyí azɔ̃ dẹ, aló azɔ̃ dẹ, é nyí azɔ̃ɔsa dẹ ǎ. É gosin xókwín Glekigbe tɔn me .érgoutinme tɔn we nyí nǔwiwa, nǔwiwa, aló nǔ e è wà é dẹ.

Enyi è na kpón nǔ e è na yɔ dọ́ nǔwukpikpé le é dọ́ mɔ "jiji" aló azɔ̃wanú e è na zán dọ́ wà azɔ̃ e nyí nǔkplɔnme, azɔ̃kplɔnme kpo nukúnkpédómewu kpo é ɔ, hǔn tinme dẹvo we ye na dọ́.

1 Timótée 3 kpo Titu 1 kpo.

Nukúnnumajenúme wema wɔntó ɔ tɔn

hen wen Klisu tɔn syensyen .	bo na tuùn Klisu kpo mesédó tɔn le kpo sín nǔkplɔnme le .
dọ́ zunzun jí	è ma na hun xome nù me ǎ .
nyiko ɖagbe, me ma dọ́ hwe .	nyiko ɖagbe dọ́ me e dọ́ kóxota le é nukɔn .
asú e dọ́ asì ɖokpo é .	É nyí me e da asì gègè é ǎ, é ko da asì tɔn ǎ, è ma na e wema me gbiben tɔn ǎ .
ijejininɔ, ayixa ɖagbe	na zán linlin ɖagbe .
medéejidude	è na kplón nǔ me, é nyí ahwanfunnú e dọ́ jí é dẹ ǎ .
me sísí	tito, walɔ ɖagbe .
meyiyi	na kpé nukún dọ́ hudo me dẹvo le tɔn wu .
kpéwú bo kplón nǔ me .	hɔnhɔnɔ dọ́ xódɔdókpó me .
ma jó ahannumú dọ́ ó .	ma nu ahan ze jí wu ó, ma na dɔn jí ó .

me e nɔ xò daka me wu é dɛ ǎ (adakaxotɔ)	é nɔ xò hun alɔ̃ nɔ yawu sin xome ǎ .
xomeffá	xomenyínyɔ kpo nũ me dɛvo le tɔn kpo nɔ dɔ ayi me nú ye .
jlɛ jlɛ ǎ .	é nyí jlejiniɔ tɔn ǎ – “Nukúnnúmɔjenũme ce gosin Biblu me” tinme tɔn we nyí dɔ towe kún nyí .
nukúnkénno ǎ .	nɔ sɔ agbaza sín nũ le dɔ ten nukɔntɔn ɔ me ǎ .
nɔ kpé nukún dó xwédo édesunɔ tɔn wu .	xwédo ɔ nɔ nɔ akwe e é nɔ mɔ é me ǎ
ma nyí me e huzu ahwanvu é dɛ ó .	dɔ na dɛ xwi xá metenkɔn le dɛ Klisanwun dɔhun .

Xókwín Glekigbe tɔn atɔn we nɔ dó tuùn lengbɔnyitɔ́zɔ́ ɔ.

Mexo le(GK.*présbutéros*) – xókwín dɛ we bo nɔ xlé mexo nyínyí, mexo nyínyí.

Nukúnpénuwutɔ́/cɔ́tɔ́/cɔ́tɔ́/cɔ́tɔ́(Gk.*nukúnnúmɔjenũme*) - me e nɔ gb’akpá nú me dɛvo le dó awovinú e dɔ te kpɔ́n ye é wu é, bo nɔ cɔ́ ye, bo nɔ cɔ́ ye, bo nɔ gbéjé ye kpɔ́n, bo nɔ kpé nukún dó hudo yetɔn le wu, lobo nɔ kplɔ́n nũ ye. (Tayɛ)

Lengbɔnyitɔ́ le(Gk.*poimen*– nuɔɔɔ na me bo nɔ cyɔn alɔ me jí dɔ awovinú le nukɔn.

Ðó mexo le dɔ na nyí sunnu e zin le é, bo na tuùn jlɔ̃ Mawu tɔn nú sinsen tɔn, lobo na dɔ gbesiɔme bo na sɔ togun tɔn sín ɔagbe dɔ nukɔn nú ɔagbe édesunɔ tɔn wutu ɔ, é dɔ na dɔ wen dɔ wanyiyi sín azɔ we, é nyí azɔ e è dɔ na wà é dɛ alɔ ten nukúndɛji dɛ ǎ.

Mexo agun tɔn/lengbɔnyitɔ́/nukúnpénuwutɔ́/nukúnpénuwutɔ́ Biblu tɔn dɔ na dɔ:

- a. Kancica syensyen dɛ dɛdɔ xá Mawu kpo Klisanwun e dɔ agun tɔn me le é kpo.
- b. Nũnywe ɔagbe kpódó nukúnnúmɔjenũme ɔagbe kpó dó nũkplɔ́nme Klísu kpódó mesédó tɔn lée kpó tɔn wú, bó ná dó sɔnũ nú Klísusentɔ́ lée nú sinsenzɔ́ yɛtɔn e nyí sinsenzɔ́ Mawu tɔn gbɔn jlɔ̃ tɔn wiwa gblame é, lobo ná bló bɔ yɛ ná zin dɔ jiji Mawu tɔn me.
- c. Nũwukpikpé e è dɔ bo na tuùn nũkplɔ́nme adingban tɔn le é, bo na lé hun ali nú me dɛdɛe dɔ nukún kpé dó ye wu we le é bɔ ye na kplɔ́n nũ, tuùn, lobo lé dɔ nũwukpikpé bo na gbé nũkplɔ́nme ene le. Ði kpóndéwú ɔ, dɔ hwe yetɔn nu ɔ, nũkplɔ́nme e gbakpé é we nyí dɔ agbaza bí we nyí nũ nyanya. Jezu sixu ko dɔ gbétɔ́ agbaza nyanya dɛ me ǎ; ene wu ɔ, É nyí xesi dɛ kpowun – Gnosticisme.
- d. Nũnywe vogbingbɔn e dɔ nukúnnúmɔjenũme/linlin dɛ kpo nũkplɔ́nme adingban tɔn dɛ kpo tentin é.
- e. Nũwukpikpé e ye dɔ bo na kp’ace bo ma na hen linlin yetɔn le gannugánnú dó me dɛvo le jí ǎ é.

f. Nukúnnúmɔjɛnũmɛ e sɔɔgbe é dɔ azɔwanú gbigbɔ tɔn e sín hudo è dɔ bo na wà lɛngbɔnyitɔ sín azɔ́ lɛ é kpo nũwukpikpé e è dɔ bo na zán ye dɔ jehun dɔ mɛ dɛdɛe dɔ nukún kpé dɔ wũ tɔn wɛ lɛ é jí é kpo, bo na kplá Klisanwun hátɔ́ lɛ yì nũdudu gbigbɔ tɔn lɛ kɔn, bo na sù ye bɔ́ ye na cí Klisu dphun, lobo na lé cyɔn alb ye jí sín nũnyanyawatɔ́ gbigbɔ tɔn lɛ sí.

Hwenu e Jwifu lɛ kpo Hlɔmanu lɛ kpo dɔ̀ ya dɔ́ nú Klisanwun lɛ wɛ é wɛ Pɔlu wlan. Ene wu ɔ, mɛ dɛdɛe jló na wà lɛngbɔnyitɔ́zɔ́ ɔ lɛ é dɔ̀ gbesisɔmɛ bo na sɔ́ gbè yetɔn dɔ́ axɔ́ nu, bo na dɔ́ cyɔn alb nɔví hatɔ́ yetɔn lɛ jí. Ganjigbe ninɔ nɔví lɛ tɔn dɔ̀ gbigbɔ lixo dɔ̀ taji hú agbaza tɔn. É nyí ten dɔ́axó, hlɔnhlɔn, alɔ́ susu dɛ́ ă, loɔ, azɔ́ e dɔ́ awovinú é dɛ́ wɛ bo byɔ́ dɔ̀:

1. Jlɔ́ e é dɔ́ bo na cyɔn alb nɔví towe lɛ jí é na bo tle byɔ́ gbè tɔn ɔ nɛ.
2. Nũwukpikpé bo na kplɔ́n nũ mɛ sín tinmɛ wɛ nyí dɔ̀, bo na dɔ̀ nũkplɔ́n mɛ yetɔn kpo nũ e nɔ dɔ́ ayi mɛ nú ye lɛ é kpo ganji (è dɛ̀ xókwín Glekigbe tɔn mɛ *.didaktikɔs sín tinmɛ* e nɔ kplɔ́n nũ mɛ é -Thayer).
3. Suúlu - ma j'ayí sín alb jí alɔ́ ma yawu dɔ̀ hwe ó.
4. Wuvěsexámɛ, wanyiyi kpo hwesɔkɛ mɛ kpo.
5. Kancica syensyen e dɔ̀ togun Mawu tɔn sín wuvě, aluwe kpo ahwan e é nɔ fun lɛ é kpo tentin é.
6. Gbetɔ́ hwɛjjɔnɔ lɛ, é nyí mɛ e nɔ bló mɛdɛ́e é ă.

Akpágbánúmɛ e Mawu na Ezekiyeli é kàn lɛngbɔnyitɔ́ e dɔ̀ Axɔsuɔdɔ́to Tɔn gbigbɔ tɔn mɛ lɛ é. "Mawu Mavɔmavɔ́ dɔ̀ xó nú mì: (Ezekiyéli) "Gbetɔ́ví, dɔ̀ xó dɔ́ lɛngbɔnyitɔ́ Izlayéli tɔn lɛé wú (gǎn yɛ́tɔn lɛé); dɔ̀ xó e Mawu Mavɔmavɔ́ Mavɔmavɔ́ dɔ̀ ɔ́ dɛ́e: Heelú lɛngbɔnyitɔ́ Izlayéli tɔn e nɔ kpé nukún dɔ́ yě dɛ́súnɔ́ wú lɛé! Lɛngbɔnyitɔ́ lɛ dɔ́ na kpé nukún dɔ́ lɛngbɔ́ lɛ wu à cé? Mi nɔ dɔ́ avɔkanfún, mi nɔ dɔ́ gbɔ́fún, bó nɔ hu kanlin dɔ́agbe dɔ́agbe lɛé, lo ɔ́, mi nɔ kpé nukún dɔ́ kanlin lɛé wú ă. A ko .

- a. dɛ́. é ná hlɔ́nhlɔ́n mɛ e ma dɔ́ gǎn ă lɛé .
- b. gɔ́ azɔ́n nú azinɔ́nɔnɔ lɛ
- c. blá mɛ e gblewu lɛ é.
- d. é kplá mɛ e bú lɛ é wá
- e. ba mɛ e bú lɛ é."

Azɔ́ alɔ́ azɔ́ e lɛngbɔnyitɔ́ Alexwé Yɔyɔ́ ɔ tɔn lɛ dɔ́ na dɔ̀ wiwa wɛ é nɛ à cé?